

Избор на анестезия за смяна на тазобедрена или колянна става

В тази листовка са обяснени различните варианти на анестезия при операция за смяна на тазобедрена или колянна става и какво можете да очаквате. Тя е написана съвместно от анестезиолози, представители на пациенти и пациенти.

Съдържание

Тази брошура обяснява:

- различните видове анестезии при смяна на тазобедрена и колянна става
- какво се случва преди операцията
- как да обсъдите рисковете и възможностите с вашия анестезиолог
- как да се подготвите за операция
- какво се случва в деня на операцията
- какво се случва след операцията.

Избор на анестезия за смяна на тазобедрена или колянна става

При смяна на тазобедрена или колянна става има два основни различни вида анестезия, които могат да бъдат прилагани:

- спинална упойка
- обща анестезия.

Има и други процедури, които може да бъдат приложени, с цел намаляване на болката и по-комфортно цялостно изживяване. Те са:

- блок на нерв
- локална анестетична инфилтрация (инжекции) около ставата и раната

■ СЕДАЦИЯ

Спинална анестезия

При нея анестетик се инжектира в долната част на гърба (между костите на гръбнака). Това прави долната част на тялото безчувствена по време на операцията и вие няма да можете да движите краката си. При спиналната анестезия можете да останете будни по време на процедурата.

За повече информация вижте нашата листовка за **спинална анестезия**, която е достъпна на различни езици тук: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Обща анестезия

Това е медикамент, което предизвиква състояние, подобно на дълбок сън. Тя е необходима за някои операции и процедури. Вие сте в безсъзнание и не чувствате нищо. Лекарствата за обща анестезия обикновено се въвеждат във вена или се вдишват под формата на газ, или се комбинират и двете.

Нервен блок

Това е инжектиране на местна упойка близо до нервите, които отиват до крака ви. Вашият анестезиолог може да използва ултразвуков апарат, което ще помогне да се идентифицират нервите. Част от крака ви трябва да изтръпне и да не изпитва болка в продължение на няколко часа, което намалява нуждата от силни болкоуспокояващи след операцията. В зависимост от вида на нервния блок е възможно да не можете да движите напълно крака си, докато локалната анестезия не отшуми.

Операцията не може да се направи само с нервен блок. Ще трябва да имате спинална или анестетик с общо предназначение също така. За повече информация вижте нашата листовка за **нервните блокове**, която е достъпна на различни езици тук: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Инфилтрация на рана

Това е инжекция с местна упойка, а понякога и друго лекарство за облекчаване на болката около оперираната става. Тя се прави от хирурга по време на операцията. Може да бъде приложена като спинален или анестетик с общо предназначение, за да се чувствате по-добре след операцията. Понякога в ставата се оставя малка пластмасова тръбичка за допълване на инжекцията.

Подобрява облекчаването на болката, без да влияе върху мускулната сила на крака. Облекчаването на болката е променливо, но може да успеете да се раздвижите по-рано, отколкото ако имате нервен блок.

Седация

Седацията често се използва със спинална анестезия, за да ви отпусне и да се почувствате сънливи по време на операцията. Седацията може да е лека или дълбока, а след това може да си спомняте всичко, само някои неща или нищо.

Можете да прочетете повече за седацията в нашата брошура "**Обяснение на седацията**", която е достъпна на различни езици тук:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Вземане на решение кой вариант е най-подходящ за вас

Анестезиологът ще обсъди с вас различните възможности и коя е най-подходяща за вас в зависимост от риска, здравословното ви състояние и вида на операцията, която ви предстои.

Съвместно вземане на решения

Центърът за периоперативни грижи изготви анимация, за да обясни съвместното вземане на решения. Можете да я видите тук: www.cposc.org.uk/shared-decision-making

Съвместното вземане на решения гарантира, че хората са подкрепени да вземат правилните за тях решения. Това е процес на сътрудничество, при който лекарят подпомага пациента да вземе решение за своето лечение.

Разговорът обединява:

- експертните познания на лекаря, като възможности за лечение, доказателства, рискове и ползи
- това, което пациентът знае най-добре: неговите предпочитания, лични обстоятелства, цели, ценности и убеждения.

Научете повече на: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

Ето някои инструменти, които можете да използвате, за да извлечете максимална полза от разговорите с анестезиолога или персонала за предоперативна оценка:

Програмата BRAN към Choosing Wisely UK

Използвайте това като напомняне да задавате въпроси относно лечението.

https://bit.ly/CWUK_leaflet

NHS задава три въпроса

Възможно е да имате избор относно вашето здравеопазване.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

Центърът за периоперативни грижи (СРОС)

СРОС изготви анимация, за да обясни съвместното вземане на решения.

www.cposc.org.uk/shared-decision-making

Въпроси, които бихте искали да зададете

Ако имате въпроси относно вашата анестезия, запишете ги (можете да използвате примерите по-долу и да добавите свои в полето по-долу). Ако желаете да разговаряте с анестезиолог преди деня на вашата операция, свържете се с екипа за предоперативна оценка, който може да уреди да разговаряте с анестезиолог по телефона или да се срещнете с него в клиниката.

1. Кой вид анестезия е най-подходящ за мен и защо?
2. Има ли някакви особени рискове за мен?
3. Какво мога да направя, за да подобра здравето си преди операцията?

Рискове и анестезия

Съвременните анестетици са много безопасни. Има някои често срещани странични ефекти от упойващите вещества или използваното оборудване, които обикновено не са тежки или дълготрайни. Рисковете ще са различни и индивидуални и ще зависят от процедурата и използвания метод на поставяне на упойката.

Вашият анестезиолог ще обсъди с вас рисковете, които смята за по-значими относно вашия конкретен случай. Те ще обсъдят по-рядко срещаните рискове само ако те са от значение за вас.

Ако желаете да се запознаете по-подробно с рисковете, свързани с анестезията, можете да намерите повече информация на различни езици тук:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Преди операцията

Клиника за предоперативна оценка

Повечето болници ще ви помолят да посетите клиника за предоперативна оценка за общ преглед на вашето здраве и активност.

Моля, носете списък на лекарствата, които приемате, или носете лекарствата си в пълната им опаковка.

Ще ви зададат въпроси за общото здравословно състояние и активността ви, както и за предишни заболявания, операции и анестетици. Ще бъдете попитани също дали имате някакви алергии.

Персоналът ще оцени здравословното ви състояние за операцията и ще назначи всички необходими изследвания, като например кръвни тестове или електрокардиограма (ЕКГ), за да провери колко добре работи сърцето ви. Кръвните изследвания могат да включват проверка на нивата на желязо и предписване на добавки с желязо, ако е необходимо. Това ще помогне за намаляване на необходимостта от кръвопреливане по време на операцията.

Персоналът може да говори с вас и за видовете анестезия за вашата операция. Възможно е също да се срещнете с анестезиолог, за да обсъдите по-подробно вашето здравословно състояние и избора на анестезия. Те могат да препоръчат конкретен избор на анестезия, ако имате определени заболявания.

Ако имате сложни медицински проблеми или ограничена подвижност, която не се дължи на ставите ви, може да сте изложени на по-висок риск от анестезията и/или операцията. Възможно е да поискате допълнително време, за да помислите дали изобщо да се подложите на операцията и да я обсъдите със семейството или хората, които се грижат за вас.

Подготовка за операцията

По-добре подготвените пациенти, които могат да подобрят здравето и начина си на живот, се възстановяват след операция по-бързо и с по-малко усложнения.

Има много неща, които можете да направите, за да се подготвите за операция. Дори малките промени могат да имат голямо значение. Може би ще искате да увеличите физическата си активност и да подобрите храненето си. Ако пиете или пушите, трябва да се замислите дали да не намалите или дори да спрете.

Ако имате дългогодишен медицински проблем, консултирайте се с вашия личен лекар дали има нещо, което можете да направите, за да го подобрите доста преди операцията.

Нашите материали на тема **„По-здрави, по-добре, по-скоро“ (Fitter Better Sooner)** ще ви предоставят нужната информация, за да бъдете по-здрави и по-добре подготвени за операцията си. Моля, вижте нашия уебсайт за повече информация, която е достъпна на различни езици тук:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Предварителни рехабилитационни програми

Ако планирате операция на тазобедрена или колянна става, болницата може да ви предложи редица програми, които да ви помогнат да се подготвите за операцията, да ускорите възстановяването си и да напуснете болницата по-рано. По-долу са някои примери за тези програми за предварителна рехабилитация. Попитайте вашия хирург или специалист по предоперативна оценка дали вашата болница провежда такива програми.

Тазобедрени и коленни (ставни) школи

Много болници предлагат информационни сесии, които можете да посетите преди операцията. Те са известни като „Ставни училища“. Те имат за цел да информират пациентите за различните етапи на хирургичното лечение - от подготовката за постъпване до възстановяването у дома. Можете също така да зададете всякакви въпроси относно операцията и анестезията.

Програма за ускорено възстановяване

„Ускорено възстановяване“ е наименованието на програмата, която има за цел да ви върне към нормално здравословно състояние възможно най-бързо след сериозна операция. Персоналът на болницата разглежда всички данни за това какво можете да направите вие и какво те преди, по време на и след операцията, за да получите най-добри шансове за бързо и пълноценно възстановяване.

Програмите ще варират в зависимост от това каква операция ви предстои и в коя болница се лекувате, но причините за това могат да бъдат следните:

- подобряване на физическата ви форма преди операцията, ако има достатъчно време
- лечение на други трайни придружаващи заболявания
- намаляване на времето за неприемане на храна чрез осигуряване на вода и въглехидратни напитки преди операцията
- даване на медикаменти за предотвратяване на гадене след операцията
- обмисляне на най-добрите начини за облекчаване на болката по време на операцията
- използване на локални анестетични блокове или регионални анестетици, когато е възможно
- осигуряване на най-доброто болкоуспокояващо след операцията, за да се раздвижите по-бързо
- насърчаване да пиете, ядете и да се раздвижите в рамките на 24 часа след операцията (DrEaMing)
- съкращаване на времето, през което имате прикрепени катетри и системи за вливане
- преподаване на упражнения, които да ви помогнат да се възстановите след операцията.

В деня на вашата операция

В болницата трябва да ви дадат ясни инструкции за спиране на храненето и пиенето. Тези инструкции са важни. Ако в стомаха ви има храна или течности по време на упойката, те могат да попаднат в гърлото и белите ви дробове. Това може да застраши

живота ви. Въпреки това ще ви бъде позволено да пиете чисти течности до два часа преди операцията.

Ако имате диабет, моля, консултирайте се с вашата болница кога да ядете и пиете и какво лекарство за диабет да вземете в деня на операцията.

Ако не сте спрели да пушите в рамките на подготовката си за операцията, не трябва да пушите изобщо в деня на операцията. Не трябва да пушите и електронна цигара.

Ако приемате лекарства, ще се нуждаете от специални инструкции от екипа за предварителна оценка за това кои от тях трябва да приемате този ден. Можете да пиете глътка вода заедно с таблетките си, ако е необходимо.

Ако приемате лекарства за разреждане на кръвта, като Варфарин, Клопидогрел или Ривароксабан, ще трябва да обсъдите с медицинския екип кога трябва да спрете приема им. Въпреки това, ако спрете приема на тези лекарства, може да има рискове и да ви бъде предписано нещо друго.

Ако се чувствате зле, когато трябва да дойдете в болницата, моля, обадете се в отделението за съвет.

Среща с вашия анестезиолог

Може да се срещнете с анестезиолог в клиниката за предварителна оценка. Иначе ще се запознаете с анестезиолога си в болницата в деня на операцията. Той ще обсъди вида на анестезията, която може да ви бъде приложена, включително ползите, рисковете и вашите предпочитания, и заедно ще решите коя анестезия е най-подходяща за вас. Може да се срещнете и с други висококвалифицирани медицински специалисти. Можете да прочетете повече за ролята им и за анестезиологичния екип на уебсайта ни:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/anaesthesia-team

Наличие на премедикация („pre-med“)

Премедикация (предварително лекарствено лечение) понякога се прилага преди някои анестетици. Предварително лекарственото лечение подготвя тялото ви за операцията - започва да облекчава болката, намалява киселините в стомаха или ви помага да се отпуснете.

Когато ви повикат за операцията

- Член на екипа ще ви придружи до операционната зала.
- Обикновено е позволено да носите очила, контактни лещи, слухови апарати и зъбни протези, докато не влезете в стаята, където ще ви бъде поставена упойката. Може и да не се налага да ги сваляте, ако няма да ви бъде прилагана обща анестезия.
- Ако ви се прилага местна или регионална анестезия, например спинална, може да си вземете собствено електронно устройство със слушалки за слушане на музика (попитайте вашата медицинска сестра предварително).
- Възможно е да отидете до операционната зала вървейки, придружени от член на екипа, а също така и да ви заведат с количка, легло или носилка. Ако вървите до залата, можете да сте облечени с ваш собствен халат и да сте обути с ваши чехли.

Рутинни прегледи ще ви бъдат направени, когато пристигнете в хирургическото отделение, преди да ви приложат анестезия. Ще ви попитат за името ви, датата ви на раждане, операцията, която ви предстои, къде по тялото ви ще бъде извършена операцията, кога сте яли или пили за последен път и дали имате някакви алергии. Тези проверки са стандартни за всички болници и са важна част от процедурите за безопасност.

Прилагане на анестезия

Анестетикът може да ви бъде приложен в стаята за анестезия или в операционната. Вашият анестезиолог ще работи с обучен асистент. Анестезиологът или асистентът ще ви свържат към апаратура, която измерва сърдечната честота, кръвното налягане и нивата на кислород.

Канюла, тънка пластмасова тръба, ще бъде вкарана в кръвоносен съд на ръката ви. Това ще се използва за даване на анестезия и други лекарства, необходими по време на и след операцията. Ако се притеснявате от поставянето на канюла, може да ви бъде поставен местен анестетичен крем за обезболяване на мястото.

По време на операцията

Вашият анестезиолог ще остане с вас по време на цялата операция и ще следи състоянието ви много внимателно, коригирайки анестезията според нуждите. Ако сте будни или под седация, анестезиологът ще може да разговаря с вас, за да ви успокои и да ви помогне да се отпуснете.

Кръвопреливане и алтернативи

По време на или след някои операции може да загубите значително количество кръв.

Ако е необходимо, може да се направи кръвопреливане, за да се възстанови загубената кръв.

Моля, обърнете се към вашия хирург или анестезиолог, ако искате да научите повече за кръвопреливането и евентуални алтернативи. Повече информация можете да намерите и на уебсайта на Националната здравна служба (NHS): www.nhs.uk/conditions/blood-transfusion

След операцията

- Ще бъдете отведени в стаята за реанимация – специално отделение в близост до операционната зала, където ще бъдете внимателно наблюдавани, докато се възстановите от упойката.
- Там ще получите индивидуална грижа от медицински специалист. Ще има и други пациенти в стаята.
- Пулсът, кръвното ви налягане и нивото ви на кислород ще бъдат следени внимателно. Обикновено ще ви се подава кислород чрез лека пластмасова маска за лице.
- Възможно е да ви бъде поставена система за вливане, която да ви доставя течности през канюлата.
- Ако изпитвате болка или гадене, те ще бъдат навременно лекувани.
- Може да ви бъде предложено нещо за пиене.
- След като членовете на реанимационният екип са убедени, че сте се възстановили успешно от анестезията, ще бъдете върнати в отделението.

Облекчаване на болката

Анестезията за смяна на тазобедрената или колянната става обикновено е насочена към минимизиране на болката след операцията, но болката е нормална част от възстановителния процес. Целта на болкоуспокояващите след операцията е да направят болката поносима, за да можете да започнете раздвижване и да използвате новата си става. Не е възможно да се премахне напълно болката и трябва да очаквате определено ниво на болка.

Ето някои от начините за даване на болкоуспокояващо:

Под формата на хапчета, таблетки или течности за поглъщане

Това е най-често използваният метод за облекчаване на болката след смяна на тазобедрена и колянна става. След операцията може да ви бъдат предписани болкоуспокояващи, съдържащи опиоиди. Важно е да намалите и след това да спрете тези лекарства възможно най-скоро, тъй като продължителната им употреба може да ви навреди значително.

Можете да намерите повече информация за опиоидите на уебсайта на Факултета по медицина на болката (Faculty of Pain Medicine):

www.fpm.ac.uk/opioids-aware/information-patients

Инжекции

Венозните инжекции действат много бързо. Инжекциите в крака или седалището действат по-бавно. Може да ви бъдат дадени силни болкоуспокояващи лекарства като морфин, петидин или кодеин.

Връщане у дома и кога да потърсите помощ

Колко скоро ще можете да се приберете у дома, зависи от това колко бързо ще се възстановите след операцията, от здравословното ви състояние и от вида на операцията и анестезията, която ви е била направена. В някои болници някои пациенти могат да се приберат у дома още същия ден, докато при други може да се наложи да останат в болницата няколко дни. Обикновено ще можете да се приберете у дома, след като започнете да се храните, пиете и движите. Преди да ви изпишат, медицинският екип ще иска да се увери, че болката е овладяна и че можете да отделяте урина.

След операцията няма да можете да шофирате, така че трябва да си осигурите такси или някой, който да ви вземе.

Преди изписването ще получите информация за упражненията, които трябва да правите, за да се възстановите, както и информация как да се грижите за раната си.

Трябва да се свържете с личния си лекар или с болницата, в която сте били оперирани, ако:

- имате силна болка или болката ви се усилва
- имате болка и подуване на мястото на операцията
- изпитвате болка в гърдите или затруднено дишане
- имате някакви притеснения, които не са включени в информацията за изписване, предоставена ви от болницата.

Ако се почувствате много зле, трябва да отидете в най-близкото спешно отделение възможно най-скоро.

Отказ от отговорност

Полагаме усилия, за да сме сигурни, че информацията в тази брошура е точна и актуална, но не можем да дадем такава гаранция. Не очакваме, че тази обща информация ще отговори на всички въпроси, които имате, или че ще обхване всичко, което е важно за Вас. Моля, обсъдете алтернативите си и всички притеснения, които имате, с медицинския си екип, като се ръководите от тази брошура. Тази брошура сама по себе си не трябва да се приема като съвет. Тя не може да се използва за търговски или професионални цели. За пълния текст по ограничаване на отговорността, моля натиснете тук (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/bulgarian).

Всички преводи са предоставени от колектива на Translators Without Borders (Преводачи без граници). Качеството на тези преводи се проверява, за да може преводите да бъдат възможно най-точни, но съществува риск от неточности и неправилно тълкуване на информация.

Споделете мнението си с нас

Ако желаете да споделите общи коментари, изпратете ги по електронна поща до: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG
020 7092 1500

rcoa.ac.uk

Шесто издание, юни 2023 г.

Тази брошура ще бъде преразгледана в рамките на три години от датата на публикуване.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

Настоящата брошура може да бъде копирана с цел изготвянето на информационни материали за пациентите. Моля, цитирайте настоящото като оригинален източник. Ако желаете да използвате част от тази брошура в друга публикация, трябва да бъде отдадено дължимото признание и да бъдат премахнати емблемите, търговските марки, изображенията и иконите. За повече информация, моля, свържете се с нас.